

TEMELJI
ZA CARITAS EUROPA

A central illustration on a dark red background shows several hands in silhouette, reaching towards a cluster of interlocking gears. Four white curved arrows indicate a clockwise direction of rotation for the gears.

PRIRUČNIK O
ZAGOVARANJU

1.

.....
DIO POSTIGNUĆA ZAGOVARANJA
ORGANIZACIJE CARITAS U EUROPI _____ p. 4

2.

.....
ZAŠTO CARITAS EUROPA PROVODI ZAGOVARANJE _____ p. 7

3.

.....
ŠTO JE ZAGOVARANJE IZ PERSPEKTIVE
ORGANIZACIJE CARITAS EUROPA _____ p. 12

4.

.....
NA KOJI NAČIN CARITAS EUROPA
PROVODI ZAGOVARANJE _____ p.15

5.

.....
UVJETI ZA USPJEH _____ p. 19

PREDGOVOR

Mi u Caritasu svaki dan vidimo kako ljudi pate zbog siromaštva, nejednakosti, nepravednog ophođenja, diskriminacije, nasilja i isključivanja. Caritas pomaže potrebitim ljudima, često putem inovativnih projekata i usluga, pokazujući da je bolji svijet moguć. Također analiziramo dimenziju i strukturalne uzroke ovih situacija potrebe, siromaštva te isključivanja kako bismo osigurali da je središnji element osobe primijenjen u politikama i socijalnim ponašanjima. Želimo utjecati na strukturalne aspekte i povezane uzroke kako bismo postigli pozitivne učinke za pogođene pojedince. To je zagovaranje.

Zagovaranje, zahtijevanje pravde za siromašne i isključene, prirodna je posljedica te neizostavna dimenzija djelovanja Caritasa koja se temelji na dvama stupovima kršćanskih vrijednosti milosrđa i pravde. Tijekom proteklih 15 godina, europske Caritas organizacije koordinirale su nastojanja za zagovaranjem državnim vlastima i institucijama Europske unije, posebice u vezi s problemima kao što su siromaštvo, društvena isključenost, nejednakost, migracije i azil, razvoj, pravo na hranu te humanitarna načela. Ovi naponi rezultirali su u važnim postignućima.

Došlo je vrijeme je podijeliti ta postignuća, na jednostavan način priznati što podrazumijevamo pod zagovaranjem te na koji ga način implementiramo. Iz toga razloga predstavljamo ovaj priručnik: on je poziv na nastavak pregovora i poboljšanja naših napora kako bismo “svoj glas dali povodima siromašnih”.¹

Glavni cilj ovoga priručnika je pružiti uvod organizacijama Caritasa o tome zašto “Caritas Europa nastoji poboljšati kvalitetu života ljudi suočenih sa siromaštvom ili koji su u situaciji/ situacijama ranjivosti zagovaranjem integralnog ljudskog života i društvene pravde” (Strateški okvir organizacije Caritas Europa 2020.).

Međutim, prije no što možemo objasniti razloge zašto bi organizacije Caritasa trebale provoditi zagovaranje, potrebno je ponajprije opisati što se podrazumijeva pod zagovaranjem i kako se zagovaranje primjenjuje u praksi. Najjasniji je način predstaviti nekoliko uspješnih zagovaranja koje je organizacija Caritas Europa postigla u nedavnoj prošlosti. Autoritativni temelj zagovaranja organizacije Caritas je njezina svakodnevna i izravna bliskost te rad s ljudima koji pate od siromaštva, no i njezin konstruktivni pristup “donošenju pravde i onim muškarcima i ženama odgovornima za promjenu nepravednih struktura”.² Ovaj priručnik također će donekle dati uvid u korištenje alata i tehnika zagovaranja.

Caritas Europa, tj. mreža europskih organizacija Caritasa jamči, kao dio svjetske konfederacije Caritas Internationalis, kvalitativno jačanje mreže pojednostavljuvanjem razmjene znanja, iskustava i stručnosti. Očekivani rezultati ove kombinacije su postizanje snažnih zagovaračkih ishoda diljem Europe od strane organizacije Caritas Europa, što bi dovelo do potrebnih strukturalnih promjena usmjerenih k poboljšanju životnog standarda ljudi i zajednica koje žive u siromaštvu.

Moja najiskrenija zahvalnost upućena je ljudima koji dižu svoj glas zajedno sa te za siromašne, svim zagovornicima Caritasa te političarima i dužnosnicima s političkom voljom služiti najpotrebitijima.

Autorstvo ovoga priručnika je vrlo široko. Ono povezuje kolektivnu inteligenciju brojnih ljudi u Caritasu na lokalnoj, nacionalnoj, europskoj i svjetskoj razini. Veliku zahvalu zaslužuju zagovaratelji Caritasa koji su doprinijeli ovome izdanju.

Jorge Nuño Mayer

Glavni tajnik organizacije Caritas Europa

A young boy with dark skin and short hair is sitting at a desk in a classroom. He is wearing a blue and white checkered shirt with white sleeves. He has his hands raised in the air, with his fingers spread, as if participating in a lesson. The background is slightly blurred, showing other children and colorful posters on the wall. A red semi-transparent box is overlaid on the left side of the image, containing the number '1' and the title of the report.

1

DIO POSTIGNUĆA
ZAGOVARANJA
ORGANIZACIJE CARITAS U
EUROPI

» POSTIGNUĆA ZAGOVARANJA NA LOKALNOJ RAZINI

UTJEČANJE NA REGIONALNE VLASTI TIJEKOM FAZE PLANIRANJA KORIŠTENJA EUROPSKOG SOCIJALNOG FONDA

Ljudi u regiji Marke u Italiji muče se otkad se, zajedno s recesijom, smanjila lokalna ekonomija. Stopa nezaposlenosti porasla je na 9,1 %, a nezaposlenost mladih postala je još većim problemom. Ekonomski problemi dodatno su zakomplicirani kao rezultat smanjenih ulaganja u lokalno gospodarstvo. Regionalni Caritas pomagao je mladim ljudima u pronalaženju mogućnosti za zaposlenjem nakon što je shvatio da se Europski socijalni fond nije pravilno koristio za ovu ciljnu skupinu. Izaslanstvo organizacije Caritas je, kao rezultat toga, lobiralo kod lokalnih vlasti tijekom faze planiranja radi identificiranja načina na koji bi se mogao koristiti Europski socijalni fond (ESF) 2007-2013. Caritas Marke zagovarao je korištenje prikladnog alata za stvaranje pokusnih projekata organizacije Caritas za posredovanje posla u društvenoj agrikulturi, gastronomiji, turizmu itd. kao reakciju na dugotrajnu gospodarsku krizu. Taj pokrenuti postupak zagovaranja imao je brojne inovativne elemente. Jedan od mjerljivih uspjeha sastojao se u tome što je organizacija Caritas u cjelokupnoj regiji inicirala pratnju i financijsku podršku radi stvaranja gotovo 250 novih radnih mjesta. Nakon što je dijalog započet, Caritas Marke također je mogao sudjelovati u pregovorima za sljedeće regionalne Operativne programe (OP) za Europske strukturne i investicijske fondove (ESIF) 2014-2020, integrirajući svoj rad na terenu i svoju prisutnost u nadzornom odboru OP-a. Radeći s ljudima, osluškujući njihove potrebe, njihove nade i njihov "vapaj", Caritas Marke uspješno je zagovarao na lokalnim i regionalnim razinama, stvorio više radnih mjesta te postigao veće sudjelovanje u postupku donošenja odluka za one koji su pogođeni tim politikama.

» POSTIGNUĆA ZAGOVARANJA NA NACIONALNOJ RAZINI

UTJEČANJE NA NACIONALNE VLASTI U REDEFINIRANJU KVALIFIKACIJSKIH KARAKTERISTIKA ZA RADNIKE SOCIJALNIH SLUŽBI

Brojni ljudi s društvenim i zdravstvenim tegobama u Ukrajini dobivali su nejednak i vrlo često nekvalitetan tretman u sektoru socijalnih službi. Obiteljima i djeci, ženama, migrantima i žrtvama trgovine ljudima ili humanitarnih katastrofa posebice je bilo potrebno pružanje specifičnih usluga, no oni nisu primali potrebnu ciljnu njegu. Kao reakciju na to Ukrajinski je Caritas proveo dvogodišnju kampanju namijenjenu poboljšanju kvalitete sustava socijalnih usluga u toj zemlji. Koncem postupka lobiranja odobrene su dopune kvalifikacijskim karakteristikama radnika koji pružaju socijalne usluge od strane tamošnjeg ministarstva socijalne politike, zajedno s dopunama brojnih standarda socijalnih usluga. Uz to je pripremljen nacrt zakona o socijalnim uslugama te o dopunama budžeta i poreznih brojeva i predan u ukrajinski parlament. Snaga zagovaranja Ukrajinskog Caritasa leži u dubinskoj analizi i razumijevanju problema na nacionalnoj razini. Provedena je studija na medicinskom, društvenom i zakonskom polju, čime je zahtjevima koje je iznio Ukrajinski Caritas dan legitimitet, tj. dostavljeni su dokazi potrebni za uvjeravanje donositelja odluka. Kao rezultat toga ojačan je imidž Ukrajinskog Caritasa, a u poboljšanje sustava socijalnih usluga bila je uključena i zajednica. To je naposljetku rezultiralo u poboljšanju pružene podrške ljudima i zajednicama suočenima sa siromaštvom te drugim ranjivim ili isključenim dijelovima stanovništva.

» POSTIGNUĆA ZAGOVARANJA NA EUROPSKOJ RAZINI

UTJECANJE NA SMJERNICE EUROPSKE KOMISIJE ZA NACIONALNE VLADE RADI ULAGANJA U DJECU PUTEM OJAČANE POLITIKE SOCIJALNE ZAŠTITE I OBITELJSKIH POLITIKA

Djeca su u većoj mjeri pogođena siromaštvom. Organizacije Caritasa diljem Europe, usko surađujući s potrebitim obiteljima i djecom, suočene su s patnjama povezanim sa siromaštvom djece, pojavom koja je neposredno vezana uz obiteljsko siromaštvo, a na siromaštvo djece utječu djetetov dom, društveni i školski život, zajedno s pitanjem zaposlenosti i statusa roditelja te je li riječ o obitelji s jednim ili oba roditelja. Kućanstva sa samo jednom zaposlenom odraslom osobom u puno su većoj opasnosti od siromaštva od prosjeka, a postojeće pogodnosti tim su obiteljima nedovoljna zaštita. Kombinacija ovih faktora pleće mrežu siromaštva djece, s katastrofalnim trajnim učincima za djecu. S ciljem promjene tih ciklusa siromaštva, Caritas Europa uspješno je utjecao na dokument *Ulaganje u djecu: prekidanje začaranog kruga djece u nepovoljnom položaju* Europske komisije, lansiranog u veljači 2013. godine. Taj je dokument pružio opsežnu političku smjernicu svim zemljama članicama Europske unije (EU) u borbi sa siromaštvom djece i obitelji u Uniji. Osam od deset preporuka organizacije Caritas Europa uključeno je u službeni stav Komisije kao rezultat intenzivnih aktivnosti bilateralnog lobiranja te zagovaranja provedenog u strateškoj suradnji s drugim europskim partnerima. Međutim, ulog i dokazi koje su pružile organizacije Caritasa bile su glavni element uspjeha toga zagovaranja.

UTJECANJE NA EUROPSKI PARLAMENT O UKLJUČIVANJU DOPUNA ORGANIZACIJE CARITAS EUROPA U REZOLUCIJU OD EU-U I GLOBALNOM RAZVOJNOM OKVIRU ZA RAZDOBLJE NAKON 2015.

Više od 800 milijuna ljudi na svijetu pati od gladi, unatoč činjenici što se proizvodi dovoljna količina hrane. Postoje brojne disfunkcionalnosti u sustavu hrane: bacanje hrane (gotovo 100 milijuna tona hrane baca se svaki dan), gubitak hrane i manjak hrane. Klimatske promjene, gospodarenje energijom i zemljom također imaju izravan utjecaj na postizanje prava na hranu za sve na održiv način. Uz rad s najpogođenijim zemljama i s ljudima u programima održive agrikulture i sigurnosti opskrbe hranom radi suočavanja s ovim izazovima na terenu, Caritas je također pregovarao s predstavnicima EU. Primjerice, Caritas Europa pozdravio je rezoluciju Europskog parlamenta od 25. studenog 2014. o EU-u i globalnom razvojnom okviru za razdoblje nakon 2015., u kojoj je hrana definirana kao temeljno ljudsko pravo. Prihvaćanjem ove rezolucije Europski je parlament skrenuo pozornost “na potrebu za nadilaženjem sigurnosti opskrbe hranom te shvaćanjem hrane kao temeljnog ljudskog prava, kako bi se mogao postaviti jasan cilj iskorjenjivanja gladi ‘Zero Hunger’ te okončati skandal gladi do 2025. godine” (čl. 44). Shvaćanje hrane kao “temeljnog ljudskog prava” bilo je konkretno postignuće zagovaranja, koje se ostvarilo nakon dugih pregovora s izvjestiteljima i različitim političkim skupinama u Europskom parlamentu. Taj uspjeh označio je početnu točku za buduće akcije zagovaranja europskih institucija glede zahtjeva organizacije Caritas o okončavanju globalne gladi. To je bilo moguće zahvaljujući prijenosu iskustava i preporuka sakupljenih između organizacija Caritasa te olakšanih radnom skupinom prava na hranu organizacije Caritas Europa.

2

ZAŠTO CARITAS EUROPA
PROVODI ZAGOVARANJE

» EVANĐELJE I SOCIJALNI NAUK CRKVE

BLISKI I SVAKODNEVNI SUSRETI TE DIJELJENJE SA SIROMAŠNIMA I KRŠĆANSKA VJERA OBLIKUJU RAZUMIJEVANJE ZAGOVARANJA ORGANIZACIJE CARITAS.

Zagovaranje, iako je uvijek novo u svome izražavanju, načinima i sredstvima, drevna je dimenzija vjere: već u Starom zavjetu možemo čitati da je Gospodin svjestan patnje, promatra bijedu i sluša vapaje svoga naroda (Knjiga Izlaska 3), posebice siromašnih (Psalam 69) i štiti ih (Psalam 12); možemo čitati svjedočanstva proroka koji su poslani (Jona 3) osuditi zlo počinjeno od strane kraljeva i društava (Jeremija) te nagovijestiti bolji svijet (Izaija). Za kršćane "ljubav prema bližnjemu" koju propovijeda naš Gospodin Isus Krist podrazumijeva izravnu pomoć potrebitima (Luka 10, Matej 25) u kombinaciji sa zahtjevom za pravdom u Blaženstvima (Matej 5).

Stoga ne čudi što u kršćanskoj ljubavi prema bližnjemu zahtjev za pravdom ima dugu tradiciju i što je pronašao različite načine izražavanja tijekom stoljeća, prilagođen vremenima, kulturama i okolnostima. Prve organizacije Caritasa utemeljene su koncem XIX. stoljeća, u isto vrijeme kad se crkveno učenje papa i biskupa, odnosno Magisterij, Katoličke crkve počelo promišljati još dublje nego ranije u prošlosti, čime je razvijeno ono što je kasnije postalo poznato kao "Socijalni nauk Katoličke crkve", opsežni repozitorij dubinskih opažanja i smjernica o reakciji na društvene probleme u suvremenoj eri.

Svakodnevni rad s potrebitima u Caritasu³ nas dovodi do propitkivanja "veće slike" - dimenzije problema, njihovih uzroka i posljedica - te načina na koji se možemo "boriti s bijednim okolnostima"⁴ i utjecati na društvene, političke i ekonomske strukture na način da integralni ljudski razvoj⁵ bude moguć, osobito za siromašne⁶ i najpotrebitije.⁷ Zbog izostanka ili nedovoljne političke volje⁸ za suočavanjem s društvenim izazovima ta je dimenzija, "politički put milosrđa"⁹, u posljednjih nekoliko godina postala sve važnija u Caritasu. Mi "ne možemo ostati postrani u borbi za pravdu".¹⁰

Caritas je pozvan pokazati brigu za i uložiti svoj trud u stvaranje boljeg svijeta. Trebamo raditi kako bismo mogli ukloniti strukturne uzroke siromaštva¹¹ tako što ćemo dići glas za ljude suočene sa siromaštvom.¹² Naše zagovaranje ima dvostruku dimenziju: ono je u jednu ruku "kritično", odriče se nepravde, primorava vlade na donošenje odlučnih političkih postupaka¹³ za opće dobro¹⁴; u drugu je ruku ono uvijek, i uvijek će biti, "pozitivno", nudeći prijedloge za stvaranje promjena i s ciljem nade.¹⁵

Caritasovo zagovaranje upotpunjeno je osvješćivanjem i educiranjem nas svijeta, građana svijeta, kako bismo naše načine života učinili ljudskima, bratskima, zahvalnima i nesebičnima, kako bismo naše živote učinili što jednostavnijima.¹⁶

Naposlijetku, zagovaranje organizacije Caritas, jednako kao i njezina izravna pomoć potrebitima, mora biti smještena u viši cilj doprinošenja stvaranju društva, ljudske zajednice, zajedničkog doma za cjelokupnu ljudsku obitelj.¹⁷

» CARITASOVE VRIJEDNOSTI I NAČELA

S posebnim poimanjem partnerstva,¹⁸ zagovaranje je uvijek bilo važan zadatak za organizaciju Caritas Europa i njezine napore u borbi s temeljnim uzrocima siromaštva. Organizacije Caritas su “srce koje vidi”¹⁹ i djeluje te zagovara kako sa siromašnima tako i u njihovo ime, ulažući napore u snagu mreže za dijalog s donositeljima odluka na nacionalnoj razini i razini EU-a.

Sljedeći graf prikazuje temeljna usmjeravajuća načela u srži političkog i zagovorničkog rada organizacije Caritas Europa i koristi se za odabir najvažnijih tema oko kojih je mreža kao cjelina suglasna zagovarati:

“Caritasov identitet i duhovnost potječu iz Evanđelja i Socijalnog nauka Katoličke crkve te iz činjenice što je on jedna od triju komponenti holističkog pastoralnog rada Crkve. Caritasova služba integrirana je u lokalne crkve i u svaku kršćansku zajednicu kao temeljni element njihovog života i poslanja, nadahnutih vjerom u Isusa Krista. U licu svakog primatelja našeg dobrotvornog rada i traganja za pravdom vidimo lice našeg Gospodina”
 (CI Načelo partnerstva).

Caritas Europa, kao ujedinjena mreža, traga za mogućnostima za interveniranjem²⁰ i stvaranjem rješenja za rastuću “globalizaciju ravnodušnosti”. Zbog toga se, počevši od potrebitih i kao dio svakodnevnog rada organizacija Caritas, koordiniraju i provode akcije zagovaranja na europskoj razini. Neovisno o tome jesu li organizacije Caritasa svjesne toga ili nisu, svaki član zagovara svjedočenjem i radom sa siromašnim ljudima i zajednicama.

» UTJECANJE NA PROMJENE

Zagovaranje je važno za organizaciju Caritas Europa, budući da nastoji provesti strukturne promjene, počevši na lokalnoj razini i protežući se globalno, i to radi poboljšanja kvalitete života ljudi i zajednica suočenih sa siromaštvom i marginalizacijom. Stoga Caritas Europa zagovara za i s potrebitim ljudima radi preobrazbe društva u pravedniju i inkluzivniju civilizaciju. To se u pravilu očituje u nastojanju mijenjanja institucionalnih politika i praksi, zakonskih i političkih postupaka i sustava te stavova, razmišljanja i ponašanja stanovnika i donositelja odluka diljem Europe.

Nepovredivo dostojanstvo ljudske osobe temeljna je misao vodilja organizacije Caritas Europa. Caritas djeluje kao glas bezglasnih kad nisu u mogućnosti govoriti u svoje ime,²¹ a isto čini "promatranjem, analiziranjem i djelovanjem" za doprinošenje pravednijem i kohezivnijem društvu. S iskrenom predanošću analizi i borbi protiv siromaštva i društvenog isključivanja te promoviranju istinskog integralnog ljudskog razvoja, socijalne pravde i održivih socijalnih sustava, potrebiti su ljudi polazišna točka svih nastojanja organizacije Caritas Europa. To znači da oslušujemo potrebite kao način sustavnog osvješćivanja njihovih potreba i interesa, osobito žena, djece i obitelji.

Iz razloga što organizacije Caritas izravno surađuju sa siromašnima i marginaliziranim, u dobrom su položaju promatrati stvarnost ljudi i zajednica svakodnevno suočenih sa siromaštvom i marginalizacijom. Mi "slušamo" kako bismo mogli bolje razumjeti stvarnost nepravednih struktura. Slušanjem i izgradnjom veza, u solidarnosti i po jednakoj osnovi s potrebitima, Caritas Europa pozvan je zagovarati, zajedno s potrebitima, donošenju strukturnih promjena. To s druge strane rezultira u razvoju i implementaciji obećavajućih praksi koje pogoduju općem dobru, a koje pokazuju da su političke preporuke organizacija Caritas kako izvedive tako i učinkovite.

Ono što Caritas Europa uči od primatelja njegovih usluga i od zajednica u kojima je aktivan presudno je za promoviranje učinkovitih programa i stvaranje bolje izdržljivosti. Važno je da se siromašni i marginalizirani uključe u postupke zagovaranja organizacija Caritasa - utječući na inicijative zagovaranja koje provodi Caritas Europa - i osnaže u postupku uključivanja u utjecanje na političke odluke koje se odnose na njih.

Caritas Europa surađuje s donositeljima političkih odluka u Europi kako bi promovirao najbolje prakse njegovih članova te naglasio raskorak u političkom razvoju i implementaciji u stvarnom životu. Caritas Europa potiče predstavnike Europske komisije, Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i rotirajućeg predsjedništva EU-a (stalne predstavnike), Vijeća Europe te lokalne vlasti i privatne dužnosnike (poslodavce/poduzeća) na postizanje specifičnih ciljeva zagovaranja u skladu sa Strateškim okvirom i Strategijom zagovaranja. Ističući potrebe i glasove ljudi suočenih sa siromaštvom, Caritas Europa koordinira napore diljem Europe za aktivnostima zajedničkog zagovaranja i komunikacije (uklj. kampanje) radi utjecanja na politike kako na nacionalnoj tako i na europskoj razini.

» VIDLJIVOST

Iznimno je važno da Caritas Europa bude što poznatiji, prepoznat i cijenjen među europskim političkim dužnosnicima i donatorima kao legitiman glas za siromašne i ranjive u Europi te zemljama u razvoju.

» UMREŽAVANJE

Caritas Europa stvara koalicije s organizacijama i mrežama, budući da se time povećava vjerojatnost uvažavanja Caritasovih poruka od strane donositelja političkih odluka. Strateška partnerstva u pravilu povećavaju vidljivost i legitimnost poruka određene organizacije, budući da se njima dobiva veća potpora za određenu problematiku. Umrežavanje u duhu stvaranja snažnih partnerstava unutar Europe doprinijelo bi tome cilju. No dok je važno udružiti snage s organizacijama koje su komplementarne ili slično orijentirane radi vršenja većeg političkog pritiska ili postizanja snažnijih političkih utjecaja, to bi u nekim slučajevima moglo rezultirati u umanjivanju vrijednosti naših temeljnih poruka i vidljivosti kao učinkovite zagovaračke organizacije. Ili bi, što bi bilo još gore, usporilo cjelokupni postupak, suviše ga zakompliciralo i, naposljetku, ne bi rezultiralo u postizanju željenog političkog utjecaja. Stoga naše članstvo u mrežama ili partnerstvima s organizacijama treba biti strateško i strogo nadzirano, posebice glede mogućih promjena u političkim ciljevima. Prilikom stvaranja koalicija potrebno je kritičko razmišljanje: s kime, kada, na koje razdoblje, koju ulogu Caritas Europa želi igrati i koji su resursi raspoloživi.

» ZAGOVARANJE ZAHTIJEVA I ZASLUŽUJE DOSTATNE RESURSE

Financijeri često daju prioritet izravnim uslugama. Međutim, pomno planirani zagovarački napori u pravilu zahtijevaju određenu razinu resursa. Kada bismo mogli pokazati da naše zagovaranje za i sa siromašnim i marginaliziranim ljudima rezultira u boljoj kvaliteti njihovih života, možda bismo mogli dobiti pristup dodatnim resursima za naše zagovaračke aktivnosti.

3

ŠTO JE ZAGOVARANJE IZ
PERSPEKTIVE ORGANIZACIJE
CARITAS EUROPA?

“Zagovaranje je organizirani pokušaj za promjenom politike, prakse ili stavova predstavljanjem dokaza i argumenata o tome kako i kad bi se promjene trebale dogoditi. Samu srž zagovaranja čini pretpostavka da se promjena može dogoditi osvjedećivanjem, predstavljanjem dokaza i argumenata o tome zašto bi se promjene trebale dogoditi te poticanjem ljudi koji drže moć u rukama da te promjene i provedu.”²²

Zagovaranje je postupak čiji je cilj utjecati na političke promjene poticanjem političkih dužnosnika na poduzimanje određenih koraka. Glavne svrhe zagovaranja su ostvariti:

- promjenu u razmišljanjima, perspektivama, stavovima i ponašanjima;
- promjenu u institucionalnim politikama i praksama;
- promjenu u političkom postupanju ili sustavu;
- veću snagu i utjecaj siromašnima i marginaliziranim.

Zagovaranje u pravilu želi provesti promjene kao rezultat donošenja političkih zahtjeva.

Metoda se većinu vremena primarno koristi za slanje informacija radi prenošenja određene poruke, mobiliziranja ljudi u svrhu slabljenja položaja određenog donositelja odluka ili educiranja onih donositelja odluka o negativnom učinku postojećih politika.

Lobiranje je specijalizirani oblik zagovaranja. Ono je strateški, planirani i neformalni način utjecanja na donositelje odluka. Karakteristike lobiranja su: otvorena (obostrana) komunikacija, utjecanje povezivanjem interesa različitih donositelja odluka, stvaranje situacija na obostranu korist (“win-win” situacija) te ulaganje u dugoročne veze s donositeljima odluka. Primjeri lobiranja uključuju:

- koordiniranje posjeta siromašnih i marginaliziranih ljudi izabranim dužnosnicima i drugim donositeljima političkih odluka radi opisivanja njihovih životnih situacija i izravnog predlaganja potrebnih promjena u zakonodavstvu i socijalnim politikama;
- osobna pisma (naslovljena npr. na predsjednika Europske komisije);
- susrete uživo s donositeljima odluka (poput zastupnika Europskog parlamenta);
- susrete s delegacijama (npr. susret delegacije Caritasa s članovima rotirajućeg predsjedništva EU-a);
- neformalne kontakte na prijamima (npr. u ministarstvu vanjskih poslova neke zemlje);
- radne posjete donositeljima odluka (npr. susret s tehničkih donositelja odluka s predstavnicima Europske komisije);
- osobne razgovore preko telefona (npr. s političkim vođama);
- izradu zajedničkih stajališta (npr. ulaganje u preporuke dječjeg saveza).

Kako bi bilo učinkovito, zagovaranje bi se trebalo provesti u pristupu na nekoliko razina i duž raznih političkih razina:

Na primjer, glavne ciljne institucije za zagovornički rad organizacije Caritas na europskoj razini uključuju: Europsku komisiju, Europski parlament, Vijeće Europske unije i rotirajuće predsjedništvo EU-a (stalne predstavnike), Agenciju za temeljna prava i Frontex (agenciju EU-a za sigurnost vanjske granice), kao i Vijeće Europe.

Glavne ciljne institucije za zagovornički rad na nacionalnoj razini uključuju: nacionalna ministarstva, i to unutrašnjih poslova, socijalne politike i vanjskih poslova, zajedno s nacionalnim parlamentima, da spomenemo samo neke donositelje odluka. Na podnacionalnoj razini, ciljne institucije su lokalne i regionalne vlasti, kao i župne crkve te susjedstva.

U suradnji s Caritas Internationalis, Caritas Europa također povremeno djeluje na međunarodnoj razini, pri čemu su ciljna institucija uglavnom Ujedinjeni narodi (UN). Univerzalni periodični pregled ljudskih prava zemalja članica UN-a izvrstan je pokretač za postavljanje pitanja o pojedinim nacionalnim politikama ili zakonima te njihovom utjecaju na potrebite.

NA KOJI NAČIN CARITAS
EUROPA PROVODI
ZAGOVARANJE?

- Interpellation
faire

1 - Projet de loi Financière
participative personnelle
→ types d'éducation

2 - simplification de me
(+ Jeune)

3 - Régularisation + Ass

» ALATI I TEHNIKE

Caritas Europa surađuje s donositeljima političkih odluka u Europi kako bi posredovao najbolje prakse organizacija Caritas te naglasio raskorak između političkog razvoja i implementacije u stvarnom životu. Zagovaranje organizacije Caritas Europa započinje na lokalnoj razini, u lokalnim biskupijama i župnim crkvama, i nastavlja se na razini EU-a. Ono također ide obrnutim smjerom, s razine EU-a sve do lokalne razine. Oslanjajući se na ovu međusobnu povezanost, Caritas Europa je u mogućnosti dobiti potreban uvid u praktične probleme, raskorake u političkoj implementaciji u stvarnom životu te prenijeti obećavajuće prakse na svim razinama.

Zagovaranje obuhvaća sve ono što Caritas Europa čini kako bi utjecao na politike, prakse i mentalitete donositelja odluka, vlada i institucija. Ono u pravilu uključuje: istraživanje, analiziranje i formiranje politika, lobiranje, održavanje konferencija, provođenje javnih kampanja i rad s medijima. Način na koji ovaj postupak funkcionira unutar organizacije Caritas je sljedeći:

1. Kroz svoja iskustva na lokalnoj razini i pružanje usluga ljudima suočenima sa siromaštvom **Caritas Europa promatra siromaštvo, isključivanje te nepravdu u stvarnom životu te nadzire promjene do kojih s vremenom dolazi.**
2. Caritas Europa ističe nepravdu s kojom su suočeni primatelji njegovih usluga, **pružajući dokaze, brojeve i svjedočanstva – tj. istraživanje.** Podatke može skupljati putem nadziranja siromaštva, mapiranja, razmjene najboljih iskustava i sastanaka ili u obliku političkih dokumenata, političkih podnesaka, publikacija ili izvješća. Time se doprinosi **analizi politika i formiranju poruka organizacije Caritas.**
3. Caritas Europa suglasan je kako su potrebne strukturne promjene i **strateški razmišlja s kojim će se problemima baviti na razini EU-a tj. s kojim će se problemima suočiti na nacionalnoj razini.** To uključuje informiranje ljudi suočenih sa siromaštvom u ovome postupku o proživljenom iskustvu siromašnih i marginaliziranih u njihovom nastojanju za utjecanjem na politike koje se izravno odnose na njih.
4. **Caritas Europa identificira relevantne donositelje odluka (publiku)** i nastoji vršiti utjecaj ovisno o **tempiranju zakonodavnog okvira i potencijalnih političkih i medijskih prilika.** Oni mogu sastaviti pisma Vijeću, susretati se sa zastupnicima Europskog parlamenta ili utjecati na Europsku komisiju prije donošenja nacrta zakona itd.
5. Zajedno s time **Caritas Europa prepoznaje i koordinira akcijske korake,** dijeleći zajedničke poruke i objave za medije tj. integrirajući zagovaranje u komunikacijsku strategiju.
6. Caritas Europa organizira **konferencije, radionice, događaje te sastanke radnih i upravljačkih skupina** radi stvaranja platforme za članove i ljude suočene sa siromaštvom na kojoj će moći govoriti i s koje će ih se čuti, kao i izravno informirati donositelje odluka o stajalištima organizacije Caritas.
7. Caritas Europa koristi se **političkim podnescima i dokumentima** za razjašnjavanje, artikuliranje i komuniciranje svoga stajališta o pojedinim problemima. Njih se često distribuiraju na konferencijama i tijekom lobističkih sastanaka. Članovi ih također koriste za **javne kampanje i rad s medijima,** a mogu ih koristiti i kao pozadinske informacije **prilikom davanja intervjua za medije.** Prevođenje političkih podnesaka na nacionalne jezike može biti korisno za organizaciju Caritas Europa također radi posredovanja istih zagovaračkih poruka na nacionalnoj razini.

8. Caritas Europa održava **lobističke sastanke jedan na jedan** s predstavnicima Europske komisije i/ili sa zastupnicima u Europskom parlamentu, kao i s ministarstvima na nacionalnoj razini, da spomenemo samo neke ključne dužnosnike. Odlazak izaslanstva članova Caritasa na sastanke s donositeljima odluka baziranima u Bruxellesu ili s rotirajućim predsjedništvom EU-a također je korisno za predstavljanje stajališta organizacije Caritas te pregovaranje o političkim prijedlozima.
9. Caritas Europa **stvara koalicije i strateška partnerstva** s lokalnim, nacionalnim i europskim organizacijama i mrežama. Time se povremeno povećava vjerojatnost recepcije Caritasovih poruka od strane donositelja političkih odluka, budući da strateška pravila u pravilu povećavaju vidljivost i legitimnost poruka određene organizacije.
10. Caritas Europa također **suraduje i stvara partnerstva s nacionalnim biskupskim konferencijama, biskupima, biskupskim strukturama, klerom, braćom i sestrama u vjeri, župnim zajednicama, skupinama civilnih župnih rukovoditelja, volonterima, mladim članovima organizacije Caritas i drugim akterima radi mobiliziranja široke potpore** i kampanje u svrhu postizanja strukturnih promjena.
11. Nakon toga, Caritas Europa **dijeli uspjehe zagovaranja mreže s crkvenim dužnosnicima, donositeljima političkih odluka, donatorima i pristalicama radi povećavanja vidljivosti i pokazivanja utjecaja našeg rada** na živote siromašnih i marginaliziranih. . Na taj način slavimo strukturne promjene koje smo mi pomogli ostvariti i učimo jedni od drugih korištenjem i uporabom postignutih rezultata kao argumenta za daljnje akcije zagovaranja.

» PRIMJERI UOBIČAJENIH METODA ZAGOVARANJA I

KOMUNIKACIJE UKLJUČUJU:

5

UVJETI ZA USPJEH

Zagovaranje kao mreža dovodi do čudnovatih promjena, no također posjeduje specifične prednosti, kao što je opisano u nastavku.

» PREDNOSTI I IZAZOVI ZAGOVARANJA U OBLIKU UJEDINJENE MREŽE

- + MOĆNIJE JE PRIČATI UDRUŽENIM GLASOVIMA.
- + POZITIVNO SE ODRAŽAVA NA POVEZIVANJE RADA NA RAZLIČITIM RAZINAMA.
- + POSJEDOVANJE ŠIRE BAZE DOPIRE DO ŠIRE PUBLIKE.
- + IMPLICIRA POSJEDOVANJE VEĆEG BROJA RESURSA, VJEŠTINA I EKSPERTIZE.
- + DOPRINOSI IZGRADNJI KAPACITETA SLABIJIH ČLANOVA.
- + NJEGUJE JEDINSTVO I SOLIDARNOST ORGANIZACIJE CARITAS.

- SURADNJA MOŽE IZISKIVATI PUNO VREMENA.
- KATKAD JE TEŠKO POSTIĆI DOGOVOR O ZAJEDNIČKIM CILJEVIMA.
- POSTOJI OPASNOST OD NADMOĆI POJEDINIH ORGANIZACIJA ČLANOVA.
- MOŽDA ĆE BITI POTREBAN KOMPROMIS.
- AKO NAM GLASOVI I CILJEVI NISU UDRUŽENI, PROTIVNICI BI MOGLI ISKORIŠTAVATI NAŠE RAZLIČITOSTI.

Pozitivan pristup orijentiran cilju koji u društvu pobuđuje nadu može dovesti do promjena koje streme rješenjima, posebice iz razloga što donositelji političkih odluka nisu uvijek sigurni kojim je putem najbolje koračati. Iz toga je razloga važno da Caritas Europa razvije konkretne političke prijedloge ili rješenja za promjene koje njeguju participativni pristup i koje dovode do stvaranja političkog programa. Potiče se posredovanje obećavajućih praksi iz organizacije Caritas Europa.

CITATI S FORUMA O ZAGOVARANJU ORGANIZACIJE
CARITAS, SVIBANJ 2015.

- Trebali bismo se usredotočiti na manji broj problema te dubinski poraditi na njima.
- Trebali bismo koristiti identitet organizacije Caritas kao dodanu vrijednost našem zagovaračkom radu/akcijama, čime bismo se odvojili od drugih paneuropskih mreža.
- Trebali bismo osnažiti naše posredovanje poruka koordiniranim akcijama i komunikacijom, tj. poskrbiti za to da svaki član bude upoznat s kampanjom organizacije Caritas.
- Trebali bismo uzeti u obzir da će nam akcije zagovaranja pomoći u obrani siromašnih, zaštititi resursa za naše usluge te stvaranja imidža o snažnoj mreži.

.....

» END NOTES

1. Evangelii Gaudium 198.
  2. Govor kardinala Jorgea Maríe Bergoglija – kasnijeg Pape Franje – organizaciji Caritas Argentina 2009.
  3. Deus Caritas Est 31 a.
  4. Populorum Progressio 47.
  5. Populorum Progressio 14.
  6. Evangelii Gaudium 188.
  7. Sollicitudo in Rei Socialis 42.
  8. Sollicitudo in Rei Socialis 35.
  9. Caritas in Veritate 6-7.
  10. Deus Caritas Est 28 a.
  11. Evangelii Gaudium 188.
  12. Evangelii Gaudium 198.
  13. Laudato Si 179.
  14. Gaudium et Spes 26, Laudato Si 156-158.
  15. Evangelii Gaudium 183; Sollicitudo in Rei Socialis 41.
  16. Laudato Si 206, 214, 228.
  17. Populorum Progressio 47, Evangelii Gaudium 188, Laudato Si.
  18. “Partnerstvo unutar konfederacije Caritasa je savez koji izražava solidarnost s članovima lokalnih crkvi, koji sve žene i muškarce smatra članovima međuovisne svjetske zajednice te iskazuje odanost socijalnoj pravdi i predstavlja daleko najvažniju opciju za siromašne” (CI Načelo partnerstva).
  19. Cf. DCE 31b.
  20. Cf. Evangelii Gaudium 188: U tome kontekstu možemo razumjeti Isusovu naredbu svojim učenicima: “Vi im dajte jesti!” (Marko 6:37): Pod time se podrazumijeva eliminiranje strukturnih uzroka siromaštva i promoviranje integralnog razvoja siromašnih, kao i provođenje malih svakodnevnih činova solidarnosti prilikom susreta s istinski potrebitima.
  21. Cf. Načela partnerstva organizacija Caritas.
  22. Institut Otvoreno društvo, ‘Uvodni priručnik za uspješno zagovaranje’ (2010).
-

Rue de la Charité 43
1210 Brussels - Belgium
T +32 (0)2 280 02 80
F +32 (0)2 230 16 58

info@caritas.eu
www.caritas.eu

Ovaj priručnik financijski je potpomognut kroz Program EU-a za zapošljavanje i socijalne inovacije "EaSI" (2014.- 2020.). Za dodatne informacije molimo posjetite: <http://ec.europa.eu/social/easi>